

hanem a szomorúság a léleknek nagy ellensége, az önszeretet vérző sebe» (168. old.).

Gyönyörű példáit sorakoztatja fel a türelemnek, melyek közül azonban érezhetően kiemelkednek az Atya, a Fiú és a Boldogságos Szűz türelmét oly fenségesen demonstrálók, hogy csak a «régii meditációval» szabad közeledni hozzájuk, «melynek célja nem valami fogadkozás, akarkodás, hanem az imádságbaborulás.» (125 o.) Az egész munka a szerző szíve legmélyéből fakadt, s mint a zárszóban megjegyzi: mindazoknak nagy lelki hasznára válik, akiknek valami túrnivalójuk van. Minden fejezete a nyugodt lelkibéke és az igazi öröm kiváltója, megalapozója. — br —

Váth János: *Az Egyház csókja.* («A Szív» kiadása, Budapest, 1940.) — Egy papi hivatás nem mindennapi története. A könyv mélyértelmű címét szépen magyarázza a másik főszereplőnek, egy szerencsétlen asszonynak az esperese: «Az Egyház elküldötte csókját, amikor a keresztvíz érte homlokodat és arcul érintett a bérálásban. Szerencsétlenségedet az okozta, hogy csókját visszautasítottad, amikor házasságodat nem Isten színe előtt kötötted. De a töredelem szentségében megbocsátó csókját lehelli újra homlokodra. A szentáldozásban és a betegek szentségében is csókját adta. Az Egyház adta csókját gyermekkori pajtásodnak is az egyházi rendben, talán az ő papi imái esdették ki neked a megtérést.»

g—y

Köszöntünk magyar szívünk minden ujjongó örömeivel, szeretetével és lelkesedésével: Szabadka, Zombor, Zenta, Dárda, Újvidék... Csakhogy visszatérhettetek hozzánk, kik ezer évig velünk voltatok! Szent István Királyunk most már fölétek is terjesztheti áldó kezét, ki nek örökre emlékezetes Szentéve óta minden évben gyarapodott ez az Ország! Hát csak így tovább!

Gyümölesoltó Boldogasszony ünnepén négy új kispalost öltöztetett be Sziklatemplomunkban ősi szertartások szerint *P. Galambos Kálmán*.

Egy olvasónk írja: «Felejthetetlen volt ez a pálos ünnepség a Zeneakadémián, március 25-én! *Dr. Nádas Zoltán* lendületes bevezetője után felbűgött a nagyszerű orgona *Pécsi Sebestyén* művész-keze alatt, csak úgy zengett és rengett a nagyterem a hangok tündöklő kavargásában... Azután *Basilides Mária* énekelt az ő tüneménye-

sen finom hangján. Ahogy a Bach-Gounod Ave Mariáját előadta, az több volt, mint énekszám, az imádság volt, az élmény volt, az elragadtatás volt! A közönség megbűvölten tapadt a már őszülő hajú, talpig feketébe öltözött, előkelő megjelenésű nagyasszonyra. *Báró Schroeder* értékes felolvasását is élvezettel hallgattuk Remete Szent Pálról, előadása komoly és alapos elmélyedésről s finom kifejező és érzékeltető készségről tanuskodott. *Zsámboki Miklós* nagyszerűen megválogatott gordonka-számokat adott elő tökéletes kidolgozással. — Szünet után *Pusztai Sándor* szavalata volt a legkiemelkedőbb Pécsi Sebestyén és Basilides Mária újabb számai mellett. Ilyen forrón és tündöklőn és szuggesztíven még nem hallottam szavalni őt. A közönség tombolt s nem nyugodott addig, míg egy ráadásra vissza nem tapsolta. Igen szép volt *Radnay Paula* Palestrina és Kodály kórusa. A kis, kékszínű, magyar ruhás leánykák felvonulása festői volt s énektudásuk meglepő. S jól megjegyeztük s hálásan köszönjük a szerkesztő atya zárószavait, melyekkel szívünkre kötötte Remete Szent Pál ősi, magyar tiszteletét, aki nemcsak a Pálosrendnek, hanem Hazánknak is Védőszentje. — A nagytermet szépen betöltő ünneplő közönség sorában *dr. Beresztóczy Miklós* miniszteri osztályfőnök képviselte az azóta tragikus körülmények között elhunyt és megsiratott *gróf Teleki Pál* miniszterelnököt.

Pécs bombázása alkalmából, mely csak a repülőteret érintette, kolostorunknak semmi baja sem esett.

Szentkúti rendházunk kiskünnfélegyházai ünnepe Rémete Szent Pál jubileumával kapcsolatban későbbi időkre halasztódott.

Májusban Pécsen épűgy, mint Budapesten, minden este fél 7-kor szentbeszéddel egybekapcsolt ünnepélyes litániát tartunk templomainkban.

Horvátország nagy jubileumot ül az idén: 1300 éve keresztény! Ebből az alkalomból *dr. Rittig Svetozár*, zágrábi plébános, *dr. Stepinac Alajos* zágrábi érsek, az egész káptalan és a klérus nevében azzal a kérelemmel fordult *P. Przedziecki Pius* pálos rendfőnökhöz, hogy a Rendet telepítse vissza Horvátországba, melynek irodalma és képzőművészetei olyan sokat köszönhetnek nekik a lelkieken kívül. «Az egész nemzet — írja — vágyódik a fehér barátok után, kik vallásos, kulturális, szociális és karitatív, valamint gazdasági munkájukkal dicsősége és áldása voltak a horvátoknak». Annyit elárulhatunk, hogy e tervek valórválása közvetlen küszöbön áll.

Személyi változások. Kedves Olvasóink közül csak igen kevesen tudják, hogy Rendünk magyarországi visszatelepítésénél mennyi kitartó, buzgó munkatárs működött közre. Ezek között a minden nehézséget áttörő munkások között állt és dolgozott *P. Galambos Kálmán* is. Ő volt az, aki mint kispap ott fenn a Mecseken Szent Jakab

hegyén várta a pálosokat. Ő volt, aki mint plébános ujságokban, folyóiratokban felszínen tartotta a pálos gondolatot, az egyetlen magyar alapítású rend visszatelepítését. S milyen szívdobogva várta mint oblátus már fehér ruhában ott a szobi állomáson 1934 május 12-én a hazatérő pálosokat. Egy év múlva már a pécsi zárdában látjuk, ahol szeretettel vezette be a jelöltek a nagy Rend dicső történetébe. Majd ismét visszakérül a budai kolostorunkba, de már mint annak perjele. Erőit azonban a sok munka, a nagy várakozás felőrölte. Egészségi állapota alapján már többször kérte e tisztség alól való felmentését. A Generális Perjel csak most adott helyt kérésének s a legutóbbi definitorium ülésén őszinte elismeréssel mentette fel betöltött tisztsége alól. Helyébe egyben kinevezte P. Mosonyi Alfonzot.

Lelkigyakorlatokat tartott Lengyeltótiában háromnaposat katonatiszteknek, Péli-földszentkeresztien ötnaposat szalézi teológusoknak: P. Zembruszky Mihály, pécsi perjel, Pécsi templomunkban nagyböjti szentbeszéd-sorozatot s a pécs-megyeri kertvárosban triduumot tartott P. Bolyós Ákos. — A pécsi székesegyházban a Legédesebb Misztériumról, Egerben Krisztus Királyról beszélt P. Gyéressy Ágoston, melyen dr. Kriston Endre püspök is megjelent, Pusztamonostoron pedig hatnapos lelkigyakorlatot tartott fogadalmas nővérek számára. — P. Besnyő Gyula szentkúti perjel népmisziót, P. Borsós Ignác triduumot tartott. — P. Mosonyi Alfonz perjel Kispesten és

a Vakok Intézetében, P. Csellár Jenő Csillaghegyen és a Gamma-gyárban tartott lelkigyakorlatot, P. Vezér Ferenc pedig Wekerle-telepen.

Adományok: 110 P: Mantler Antónia; 100 P: Jézus Nevében; 60 P: N. N.; 50 P: Gesztessy Ferenc, Milcsavszki János; 30 P: Pfeiffer Gyula; 20 P: dr. Kelemen Andor, Vakok Intézete; 10 P: Sável Kálmánné, Schunk Károly; 9 P: N. N.; 7 P: Bárány Frigyes; 6 P: Divald Kornélné; 5 P: Arany Ernőné, Frank Henrik és Fiai R.-T., Herceg Erzsébet, Hénel Jánosné, N. N.; 4 P: Dobránszky Mária; 3 P: N. N. — *Templomi felszerelés:* Thumburgi gróf Klebelsberg Jenőné, Vághy Antalné, Völgyes Antalné, Winkler Lajosné. — *Könyv:* Magyar Tudományos Akadémia könyvkereskedése. — *Élelmiszer:* Balla Sándorné, özv. Csoma Gyuláné, Hesz Mária, Magyar Bálint, Nagy Margit, Poincelot M. Paule, Schmidt János és társai, Völgyes Antalné, Dobránszky Mária, Éberhardt Család.

Halottaink: gróf Teleki Pál, Schiavon Enrico, Vedrődi István, Molnár Endre, Tegzes Emilné, itt emlékezünk meg (régebbi számunkból kimaradt) gróf Csáky Istvánról is! — *Adj Uram örök nyugalommal nekik és az örök világosság fényeskedjék nekik, nyugodjanak békében. Amen.*

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Baranyay Lajos. Stephaneum nyomda Budapest. Felelős: ifj. Kohl Ferenc.

Dr. KISBÁN EMIL:

A MAGYAR PÁLOSREND TÖRTÉNETE

II. KÖTET

Végre, nagy áldozatok révén megjelenhetett a Pálosrend Történetének II. kötete, mely a Rend történetét 1711-től a Magyarországra való visszatelepítésig foglalja magában. Kisbán rendszerező képessége a II. kötetben domborodik ki. A hihetetlenül nagy anyagot mesteri ügyességgel teríti ki az olvasó elé, s száraz történeti tényeket kitűnő érzékkel tüzdeli tele a Rend szellemét, életét és féltékenyen őrzött szokásait hűen demonstráló, mindenki számára érdekes epizódokkal, irodalom- és szellemtörténeti tanulmányokkal.

Tudományos, de egyben népies feldolgozás, objektivitás, könnyen folyó stílus és izléses kiállítás voltak azok a vezérlő momentumok, melyeket a szerző a kidolgozásnál szem előtt tartott.

Az I. rész fejezetei közül különösen a pápai, pécsi, pesti és a nagyváradi volt pálos kolostorokról szólók emelkednek ki.

A II. részben a Rend 18. századbéli anyagi helyzetéről és arról a Rend szellemére nézve oly káros folyamatról ír, melynek következtében a régi remete-szerzet pasztoráló, majd tanítórenddé alakult át.

A III. részben a pálos szellemmel ismerteti meg az olvasót, külön kiemelve a Rend magyar jellegét, ismertette a rendi konstitúciókat, a pálos könyvtárakat és a 18. századbéli magyar diplomáciának kiváló pálos képviselőit.

A IV. rész a rendi liturgiával és a Rend pasztorális tevékenységével, ennek eszközeivel foglalkozik 16 fejezeten át.

Az V. rész a Rend szervezetéről szól.

A VI. részből megismerhetjük a pálos iskolákat, s az azokban uralkodó vezér-elveket. Számos pedagógiai munka meríthet innen értékes adatokat.

A VII. rész a pálosok irodalmi tevékenységével foglalkozik.

A VIII. rész a Rend eltörlését és a visszatelepítő kísérletek történetét tárgyalja.

Értékes kronológiai táblázatok, egy térkép és a forrásmunkák gyűjteménye, még a függelék is érdekessé teszik.

Az óriási anyagban való gyors tájékozódást a pontos név- és tárgymutató teszi könnyűvé.

KAPHATÓ MINDEN JOBB KÖNYVKERESKEDÉSSEN